

Vývoj zahraničního obchodu v říjnu 2008

Podle předběžných údajů se **meziměsíčně** po sezónním očištění snížil vývoz o 2,2 % a dovoz o 4,1 %. Trend vývoje ukazuje na pokles vývozu o 0,5 % a růst dovozu o 0,3 %.

Meziročně v běžných cenách klesl vývoz o 10,7 % a dovoz o 5,9 %. Pokles vývozu byl největší od února 1999, dovozu od srpna 2008. Obrát zahraničního obchodu 438,8 mld. Kč byl druhým nejvyšším (po dubnu) v letošním roce. Při meziročním srovnání byl sice o 40,1 mld. Kč nižší, v říjnu 2007 však byl zaznamenán nejvyšší měsíční obrát roku 2007 (478,9 mld. Kč). Vlivem posílení koruny vůči oběma hlavním měnám zahraniční obchod v přepočtu na dolary klesl (vývoz o 7,6 % a dovoz o 2,7 %), při vyjádření v eurech se vývoz snížil o 1,5 %, zatímco dovoz vzrostl o 3,7 %.

Obchodní bilance skončila schodkem 4,0 mld. Kč, což je ve srovnání s říjnem předešlého roku o 12,1 mld. Kč horší výsledek a největší negativní meziroční změna bilance od roku 1994. Říjnová bilance byla s výjimkou let 2005-2007 vždy záporná. Se státy EU bylo saldo aktivní 42,8 mld. Kč, se státy mimo EU pasivní 46,8 mld. Kč.

Na schodku zahraničního obchodu se podílel především vzestup deficitu v obchodě s minerálními palivy o 8,3 mld. Kč a pokles kladného salda v obchodě se stroji a dopravními prostředky o 4,1 mld. Kč. Snížil se také přebytek v obchodě s průmyslovým spotřebním zbožím o 1,4 mld. Kč a surovinami o 0,2 mld. Kč a vzrostl schodek obchodu s potravinami a živými zvířaty o 0,7 mld. Kč. Bilance se zlepšila v obchodě s chemickými výrobky (pokles záporného salda o 1,5 mld. Kč), polotovary a materiály (zlepšení o 1,0 mld. Kč přechodem z pasiva do aktiva) a nápoji a tabákem o 0,4 mld. Kč (snížení schodku o 0,4 mld. Kč).

Celkový vývoz strojů a dopravních prostředků klesl o 14,8 % (o 19,8 mld. Kč). Nejvíce se snížil vývoz silničních vozidel (o 8,7 mld. Kč), elektrických zařízení, přístrojů a spotřebičů (o 2,8 mld. Kč) a strojů a zařízení všeobecně užívaných v průmyslu (o 2,2 mld. Kč). Celkový dovoz strojů a dopravních prostředků klesl o 14,7 % (o 15,6 mld. Kč), z čehož se nejvíce snížil dovoz silničních vozidel (o 3,4 mld. Kč), elektrických zařízení, přístrojů a spotřebičů (o 3,1 mld. Kč) a telekomunikačních zařízení (o 2,8 mld. Kč). Bilanci strojů a dopravních prostředků nejvíce negativně ovlivnil pokles kladného salda u silničních vozidel o 5,3 mld. Kč. Dovoz minerálních paliv vzrostl o 60,5 % (o 9,2 mld. Kč), zejména v důsledku vyššího dovozu ropy (hodnotově o 212,5 %, naturálně o 153,9 %). Dovoz zemního plynu hodnotově vzrostl o 42,2 %, naturálně klesl o 8,0 %. Vývoz minerálních paliv se zvýšil o 15,1 % (1,0 mld. Kč).

Z teritoriálního hlediska vzrostlo kladné saldo se státy EU o 2,8 mld. Kč, se státy mimo EU se schodek zvýšil o 14,9 mld. Kč. Přebytek vzrostl v obchodě s Německem o 3,3 mld. Kč, Slovenskem, Španělskem, Francií a Švédskem (shodně o 0,4 mld. Kč). Přechodem z pasiva do aktiva se zlepšila bilance obchodu s Nizozemskem o 1,7 mld. Kč a schodek se snížil v obchodě s Malajsií o 0,9 mld. Kč, Ázerbájdžánem o 0,7 mld. Kč a Spojenými státy o 0,4 mld. Kč. Deficit se prohloubil v obchodě s Ruskem o 7,2 mld. Kč, Čínou 2,2 mld. Kč a Koreou o 0,5 mld. Kč. Přechodem z aktiva do pasiva se zhoršila bilance obchodu s Norskem o 2,5 mld. Kč a Itálií o 1,7 mld. Kč. Přebytek klesl v obchodě s Belgií o 1,0 mld. Kč.

Za **posledních dvanáct měsíců** se v porovnání s předchozími dvanácti měsíci zvýšil vývoz o 3,5 % a dovoz o 3,1 %. Obchodní bilance dosáhla aktiva 91,4 mld. Kč, které bylo o 11,9 mld. Kč vyšší. Příznivě se vyvíjela bilance obchodu se stroji a dopravními prostředky (růst aktiva o 41,0 mld. Kč), polotovary a materiály (vzestup přebytku o 10,1 mld. Kč), potravinami a živými zvířaty (snížení deficitu o 4,6 mld. Kč) a nápoji a tabákem (zlepšení bilance o 3,1 mld. Kč přechodem z pasiva do aktiva). Prohloubením deficitu se zhoršila bilance obchodu s minerálními palivy o 38,4 mld. Kč a chemickými výrobky o 1,7 mld. Kč a aktivum kleslo u bilance obchodu s průmyslovým spotřebním zbožím o 5,9 mld. Kč a surovinami o 0,7 mld. Kč.

Z teritoriálního hlediska byl přebytek obchodní bilance se státy EU vyšší o 93,4 mld. Kč, se státy mimo EU schodek obchodu vzrostl o 81,5 mld. Kč. Přechodem z pasiva do aktiva se zlepšila bilance obchodu s Nizozemskem o 21,5 mld. Kč. Kladné saldo vzrostlo v obchodě s Německem o 20,8 mld. Kč, Francií o 11,2 mld. Kč, Polskem a Slovenskem (shodně o 9,1 mld. Kč), Rumunskem o 6,9 mld. Kč a Itálií o 5,9 mld. Kč. Prohloubil se schodek obchodu s Čínou o 27,9 mld. Kč, Ruskem o 21,8 mld. Kč, Japonskem o 9,9 mld. Kč, Koreou o 5,7 mld. Kč, Thajskem o 5,0 mld. Kč, Kazachstánem o 4,9 mld. Kč a Spojenými státy o 4,1 mld. Kč. Přebytek se snížil v obchodě se Španělskem o 3,5 mld. Kč.

V **lednu až říjnu** vzrostl vývoz i dovoz shodně o 2,4 %. Přebytek obchodní bilance 81,7 mld. Kč byl meziročně o 3,5 mld. Kč vyšší.

ČSÚ provedl pravidelné čtvrtletní zpřesnění údajů. Podle zpřesněných údajů přebytek bilance za **první čtvrtletí 2008** vzrostl o 1,4 mld. Kč na 34,3 mld. Kč, za **druhé čtvrtletí 2008** klesl o 1,3 mld. Kč na 31,3 mld. Kč a za **třetí čtvrtletí 2008** se snížil o 1,7 mld. Kč na 20,0 mld. Kč. Za **tři čtvrtletí 2008** tak aktivum obchodní bilance kleslo o 1,6 mld. Kč na 85,6 mld. Kč.

Podle sdělení Generálního ředitelství cel byly získány údaje od 95,0 % firem, které měly zpravodajskou povinnost v rámci systému Intrastat.

Údaje za firmy, osvobozené od zpravodajské povinnosti (s roční hodnotou obchodu se státy EU nižší než 4 mil. Kč u odeslaného a 2 mil. Kč u přijatého zboží), a za firmy, které nesplnily zpravodajskou povinnost, byly dopočteny. Dopočtové metody vycházejí z údajů o realizaci obchodu firem v minulém období a dat vykázaných v daňových přiznáních.